

SULKAVAN LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIOHJELMA Tavoitteet ja toimenpiteet vuosina 2014-2017

Käsitelty peruspalvelulautakunnassa 5.2.2014
ja kunnanvaltuustossa 12.3.2014 §19

Vuoden 2008 alusta voimaan tulleen lastensuojelulain (417/2007, 12§) mukaan kunnan tai useamman kunnan on yhdessä laadittava suunnitelma lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä lastensuojelun järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelma hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa. Nykyisin tämä suunnitelma on yhteydessä kunnan yleiseen hyvinvointisuunnitelmaan.

Savonlinnan seudulla (Enonkoski, Kerimäki, Punkaharju, Savonlinna, Sulkava) on laadittu syksyn 2008 ja kevään 2009 aikana ensin lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointiohjelma, jossa on mm. **seudulliset tavoitteet ja toimialakohtaiset toimenpide-ehdotukset**. (seuraava sivu). Nämä seudulliset tavoitteet ovat pitkälti olemassa myös uudella valtuustokaudella 2013-2016.

Sulkavalla eri toimialat ovat aiemmin laatineet seudullisen ohjelman avulla aiemmin ”Sulkavan lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma- Tavoitteet ja toimenpiteet vuosina 2009-2012” –asiakirjan. Ohjelma on syytä päivittää ja osin uusia valtuustokausittain. Lisäksi on arvioitava edellisen kauden tehtyjä toimenpiteitä ja suunnitelman linkittymistä kunnan muuttuvaan kuntastrategiaan sekä laajaan hyvinvointikertomukseen. Sulkavalla ohjelman päivitystä on käsitelty moniammatillisessa lastensuojelun työryhmässä ja muutosehdotuksia kirjattu syksyllä 2013.

Peruspalvelulautakunta käsittelee ohjelman vuoden 2014 alussa kokouksessaan ja toimittaa sen edelleen hyväksyttäväksi kunnanhallitukseen ja –valtuustoon. Tarkoituksena on laatia tavoitteet ja toimenpiteet koko valtuustokaudelle lasten, nuorten ja sitä kautta perheiden viihtymisen turvaamiseksi.

Toimenpiteet ovat linjassa kunnan strategian kanssa ja vuosittain talousarviokirjassa tarkennetaan kunkin toimialan osalta, mitä konkreettisesti tehdään. Samassa yhteydessä tarkentuvat myös toimenpiteiden kustannusvaikutukset. Lisäksi suunnitelma on kirjattu kunnan hyvinvointikertomukseen, jonka kautta lasten ja nuorten hyvinvointia arvioidaan vuosittain, muuttuvien indikaattoreiden perusteella.

Sisällysluettelo

SEUDULLISET TAVOITTEET	3
SEUDULLISET TOIMENPITEET	3
Varhaiskasvatus ja koulut	3
Sosiaali ja terveys.....	3
Luonto ja rakennettu ympäristö	4
Nuoriso ja liikunta.....	4
Kulttuuri	4
Elinkeinoelämä ja kolmas sektori	4
Poliisi ja pelastuslaitos	4
SULKAVAN KUNNAN PRIORISOIDUT TAVOITTEET JA TOIMENPITEET VUOSILLE	
2014-2017	5
Varhaiskasvatus ja koulut:Opiskeluhuollon hyvinvointisuunnitelma.....	5
Sosiaali ja terveys.....	6
Luonto ja rakennettu ympäristö	8
Nuoriso ja liikunta.....	8
Kulttuuri	9
Seurakunta.....	9
Elinkeinoelämä.....	10
Kolmas sektori	10

Savonlinnan seutu tukee ja kannustaa lasta ja nuorta aktiiviseen ja vastuulliseen toimintaan sekä itsensä toteuttamiseen turvallisessa ja hyvinvointia tukevassa ympäristössä

SEUDULLISET TAVOITTEET

- aktiivisen ja terveellisen elämän ja asuinympäristön varmistaminen
- vanhemmuuden vahvistaminen ja lapsiperhepalveluiden kehittäminen
- lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen
- päihteettömyyden edistäminen
- koulu- ja opiskeluedellytysten kehittäminen
- nuorten työllistymisen ja riittävän elintason turvaaminen
- moniammatillisen yhteistyön kehittäminen varhaisen puuttumisen ja tuen edistämiseksi

SEUDULLISET TOIMENPITEET

Varhaiskasvatus ja koulut

- perustoiminnan turvaaminen
- suositusten mukaiset päivähoitoryhmien koot
- seudullinen yhteistyö (mm. koulutukset ja verkostot)
- avoimen varhaiskasvatustoiminnan rakentaminen ja kehittäminen
- kouluterveyskyselyjen tulosten hyödyntäminen
- seudullisen oppilas- ja opiskelijahuollon suunnitelman hyödyntäminen
- kiusaamisen vastustaminen; KiVa koulu –ohjelman käyttöönotto
- osallisuus ja yhteisöllisyys; vanhempainiltakäytänteiden kehittäminen, kerho- ja oppilaskuntatoiminnan kehittäminen
- iltapäiväkerhotoiminnan kehittäminen
- terveyden edistäminen; liikunnan lisääminen ja päihteettömyyteen kannustaminen

Sosiaali ja terveys

- sitoutuminen valtakunnallisten henkilöstömitoitusten noudattamiseen asetusten ja laatusuosituksen mukaisesti
- varhaisen puuttumisen ja tuen käytäntöjen kehittäminen ja käyttöönotto
- nivelvaiheiden tunnistaminen ja niissä tukeminen
- moniammatillisen yhteistyön kehittäminen
- lapsiperheiden kotipalvelun ja perhetyön kehittäminen yhdessä muiden toimijoiden kanssa –tuki arjessa selviytymiseen
- seudullisen sosiaalipäivystyksen kehittäminen

- lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn toimintamallin käyttöönotto
- lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi tai ihmisiin kohdistuvien päätösten arviointi (IVA)

Luonto ja rakennettu ympäristö

- puisto- ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen
- liikuntaesteiden poistaminen
- liikenneturvallisuustoimenpiteiden tehostaminen
- julkisen liikenteen palvelujen turvaaminen
- maankäytön suunnittelussa huomioidaan lasten ja nuorten käyttämien tilojen (päiväkodit, koulut, nuorisotilat) sijoittamisen erityisvaatimukset

Nuoriso ja liikunta

- moniammatillisen verkostoyhteistyön organisoiminen ja tukeminen
- riittävien ja tarkoituksenmukaisten liikunta- ja nuorisotilojen takaaminen
- seurojen ja järjestöjen toiminnan tukeminen
- luotava nuorille mahdollisuudet osallistua nuorisotyötä ja –politiikkaa koskevien asioiden käsittelyyn (esim. Lasten ja nuorten Parlamentit, Nuorisofoorumi, Lasten ja nuorten Foorumi, nuorisovaltuusto, verkkodemokratia)
- päihteettömyys ja savuttomuus toiminnan perusperiaatteita
- nuorisotoimen ja koulutoimen yhteistyön kehittäminen

Kulttuuri

- taiteen perusopetuksen toimintaedellytysten kehittäminen
- lapsi- ja nuorisoteatterin kehittäminen erityisesti syrjäytymisuhan alla oleville nuorille
- koko seudun kesäleiritoiminnan kokoaminen verkkosivuille
- K9-kortinkehittäminen seudulliseksi
- kouluyhteistyön kehittäminen; Kulttuuripolku, Älypolku-kirjastossa
- lasten ja nuorten ottaminen mukaan heille suunnattujen tilojen suunnitteluun

Elinkeinoelämä ja kolmas sektori

- työelämä- ja yrittäjäyhteistyön kehittäminen; vierailut, työharjoittelut, kesätyöpaikkojen riittävä tarjonta
- järjestöjen yhteistyön kehittäminen; Järjestöalo Kolomonen, Keidas-projektin jatkon turvaaminen
- aktiivinen järjestö- ja vapaaehtoistoiminnasta tiedottaminen

Poliisi ja pelastuslaitos

- lievien tapaturmien vähentäminen
- vakavien tapaturmien vähentäminen

- teon helppoutteen ja kiinnijäämisriskiin vaikuttaminen; lukittavat roskakatokset, aidatut alueet, valvontakamerat
- neuvolatoiminta; henkilökunnan koulutusta poliisiin ja pelastuslaitoksen toimesta; asenne- ja turvalaitekoulutus

SULKAVAN KUNNAN PRIORISOIDUT TAVOITTEET JA TOIMENPITEET VUOSILLE 2014-2017

käsitelty peruspalvelulautakunnassa 5.2.2014

(lastensuojelun moniammatillinen työryhmä työstänyt syksyllä 2013, sosiaalihoitaja kirjannut muutokset ja arvioinnin).

Varhaiskasvatus ja koulut: Opiskeluhuollon hyvinvointisuunnitelma

Arvot: Avoimuus, yhteistyö, vastuullisuus ja uudistaminen

Tavoite: Edistää lasten ja nuorten hyvinvointia

Keino: Perustoiminnan turvaaminen ja sitä kautta lapsen tasapainoisen kasvun, kehityksen ja oppimisen polun säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla (mm. ryhmäkoot, lasten ja henkilöstön välinen suhdeluku)

Kehittämistoiminnan tavoitteet ovat:

1. Varhaisen, yleisen ja tehostetun tuen muotoja kehitettävä
2. Tiedonsiirron varmistaminen nivelvaiheissa
3. Seudullisesti ja kunnan sisällä yhteisiä käytänteitä
4. Turvattava ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys ja säilyminen
5. Kehitettävä oppilaiden osallisuutta

Keinot kehittämistavoitteiden saavuttamiseen ovat:

1. Moniammatillisen konsultaatioryhmän käynnistäminen yhteisesti varhaiskasvatuksen ja alakoulujen kanssa, kouluterveyskyselyjen tulosten hyödyntäminen, iltapäivätoiminnan (1-2 lk) jatkaminen ja edelleen kehittäminen, kiusaamisen ehkäisy osallistumalla valtakunnalliseen Kiusaamisen Vastainen (KiVa) koulu –ohjelmaan
2. Säännöllisesti nivelpalaverit ja tarpeellisten tietojen välittäminen eri nivelvaiheissa

3. Seudullinen ja kunnan oma kehittämistyö, joku luo yhteisiä käytänteitä (opetussuunnitelmien päivitys)
4. Täydennyskoulutusta ja työnohjausta (vahvistaa henkilöstön ammattitaitoa, työmotivaatiota ja edistää työssä jaksamista), kunnan hallinnollisen johdon tuki, yhteistyö ja asioista tiedottaminen
5. Oppilaskuntatoiminnan kehittäminen etenkin alakouluilla

Arviointia:

Sulkavalla on aloittanut toimintansa yhtenäiskoulu, joka ulottuu esikoulusta 9.luokkaan: Tämä on mahdollistanut yhteisten sääntöjen ja suunnitelmien entistä paremman toimivuuden, joskin kyläkoulujen määrä on samaan aikaan tippunut. Tällä hetkellä Sulkavalla toimii kirkonkylän esikoulun, ala- ja yläluokkien lisäksi Lohilahden yksikkö, esikoulu ja alaluokat 1-6.

Nuorisovaltuusto on aloittanut toimintansa systemaattisesti ja järjestää ohjelmaa lapsille ja nuorille (mm. kulttuuri- ja bänditapahtumat). Jatkossa nuorisovaltuustolta pyydetään lausuntoja entistä enemmän myös taloussuunnittelun asioissa, nuoria koskevilla asioissa.

Moniammatillinen työote on koulussa säilynyt. Yhtenäiskoulun toimintaan on myös vakiintunut uudistunut oppilashuoltotoiminta, jolla pyritään entistä varhaisempaan puuttumiseen ongelmissa, oppilashuoltoryhmän voi nyt järjestää oppilas-, luokka-, tai koulukohtaisesti , tarvittaessa. Laaja oppilashuoltoryhmä on myös ideoinut vapaa-ajan harrastuspäivän ja muutakin nuorten vapaa-ajan tukemista. KiVa-koulu-ohjelman aineisto on edelleen käytettävissä ja Verso- sovittelua jatketaan edelleen.

Koulun ulospäin suuntautuneisuus on lisääntynyt sekä hankkeisiin osallistumisen, seudullisen yhteistyön , että teknisten apuvälineiden käytön lisääntymisen myötä. Yhtenä suurimmista muutoksista on Wilma-ohjelma, joka mahdollista tiedottamisen oppilaskohtaisesti vanhemmille ja samalla koko koulua koskevien sääntöjen välittämisen. Työjärjestys yms. suunnitelmat ovat vapaasti asianosaisten luettavissa, samoin esim. kokeiden tarkemmat ohjeistukset.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki muuttuu 1.8.2014 alkaen siten, että oppilashuolto tulee sovellettavaksi esiopetuksessa, perusopetuksessa ,lukiossa sekä ammatillisessa oppilaitoksessa. Samalla tämän suunnitelman koulua koskeva osio toimii opiskeluhuollon hyvinvointisuunnitelmana koko kuntatason kattavasti.

Sosiaali ja terveys

Sosiaalitoimi

Kunnassa sosiaalitoimesta vastaa peruspalvelulautakunta. Sosiaalityötä tekevät sosiaalijohtaja, sosiaalityöntekijä, koulukuraattori- perhetyöntekijä ja palveluohjaaja.. Vuodesta 2004 lähtien työskennellyt moniammatillinen työryhmä kokoontuu noin kerran kuukaudessa ja toimii lastensuojelun asiantuntijaryhmänä ja käsittelee esille nousseet lapsiin kohdistuvat huolen aiheet.

Kunnan kaikkien lasten ja nuorten käytössä olevat palvelut:

neuvola, päivähoito, koulu, nuorisotyö, kotipalvelu, perhetyö, seurakunnan ja järjestöjen palvelut, erityispalvelut ja sosiaalityö

Lasten hyvinvoinnista huolehtiminen kuuluu koko lähiyhteisölle. Sen korostamiseksi laissa on määritelty ilmoitusvelvollisuus lapsesta, joka voi huonosti. Ilmoitus tehdään peruspalvelutoimiston sosiaalityöntekijälle.

Lastensuojeluilmoituksia tehtiin vuonna 2013 yhteensä 14. Ilmoitukset tulevat yhä useammin lähiomaisilta, naapurilta tai tuttavilta, hätäkeskuksen kautta tai terveydenhuollosta, harvemmin enää poliisilta. Tähän on eniten vaikuttanut sosiaalipäivystyksen organisointi hätäkeskuksen kautta. Syitä ovat olleet vanhempien päihteiden käyttö ja muut kodissa olevat ongelmat sekä lapsen oma käyttäytyminen. Lastensuojeluviranomaisilla on velvollisuus ryhtyä selvittämään, onko lapsen tilanteessa sellaisia ongelmia, jotka edellyttäisivät lastensuojelutoimenpiteitä. Osalle riittää kuitenkin neuvonta ja ohjaus. Lastensuojeluilmoituksista ja niiden sisällöstä pidetään rekisteri, arvioitiinpa se aiheelliseksi tai ei. Lastensuojelutarpeen selvitys on tehtävä päätöksestä kolmen kuukauden kuluessa, jolloin on myös päätettävä, tuleeko perheestä lastensuojelun asiakas vai ei.

Avohuollon tukitoimien tarkoituksena on edistää ja tukea lapsen myönteistä kehitystä sekä tukea ja vahvistaa vanhempien, huoltajien ja lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden kasvatuskykyä ja -mahdollisuuksia. Avohuollon tukitoimia järjestetään asiakassuunnitelman perusteella ja niistä päättää sosiaalityöntekijä.

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0-17 vuotiaita lapsi tai nuoria on vuosittain n. 2-3 henkilöä. Asiakkuuksien syinä ovat olleet vanhempien päihteiden käyttö, lapsen kasvuolojen vaarantavuus, lapsen käytös sekä vanhempien tuen tarve vanhemmuudessa.

Tukitoimina ovat olleet mm. sosiaalityöntekijän kotikäynnit, koulukuraattorin palvelut, perhetyö, perhepalvelukeskuksen antamat ohjaukset, neuvonta ja ohjaus, sekä tukiperheiden luona vietetyt viikonloput ja lomatoiminta.

Huostaanotto on aina viimesijainen toimenpide, jolla turvataan lapsen ja nuoren hoito ja huolenpito sekä edellytykset terveeseen kasvuun ja kehitykseen. Huostaanoton yhtenä edellytyksenä on, että avohuollon tukitoimet eivät ole lapsen edun mukaisen huolenpidon toteuttamiseksi sopivia, tai mahdollisia tai ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Lapsi voidaan sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshoitoon taikka järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto.

Sijaishuollolla tarkoitetaan huostaan otetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella. Sulkavalla oli vuoden 2013 lopussa sijoitettuja/huostaan otettuja lapsia kaksi ja heidät oli sijoitettu perhehoitoon, muutoin oli kaksi jälkihuollossa olevaa nuorta. Sijaishuollon päättymisen jälkeiseen jälkihoitoon on oikeutettu nuori 21 ikävuoteen saakka. Jälkihuollon päämääränä on saattaa lapsi takaisin kotiin tai nuori itsenäiseen elämään, omillaan toimeen tulevaksi aikuiseksi, jolla on oma sosiaalinen verkosto tukenaan. Jälkihuoltona annettavan neuvonnan ja ohjauksen lisäksi käytetään muitakin psykososiaalisen tuen muotoja kuten tukihenkilöä tai tukiperhettä, verkostokartoitusta sekä vertaistukiryhmiä.

Varhainen puuttuminen ja tuki ovat lastensuojelun painopistealueet. Varhaisen puuttumisen tavoitteena on, että asiakkaat saavat apua tilanteisiinsa oikea-aikaisesti. Varhainen puuttuminen on lisäksi taloudellisesti kannattavaa.

Terveydenhuolto

Terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä vastaa Itä-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä Sosteri tuottaen kunnalle perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon. Sairaanhoitopiirin toiminta on järjestetty elämäntapa- ja ikämuutosten mukaisesti lasten, aikuisten ja vanhusten palveluihin. Sosteri antaa asiantuntija-apua lastensuojelulle ja järjestää tarvittaessa lapsen tutkimus sekä hoito- ja terapiapalveluja.

Luonto ja rakennettu ympäristö

Tavoitteena on, että Sulkava olisi turvallinen, houkutteleva ja viihtyisä paikka asua. Allergioiden ja yliherkkyyksien lisääntyä tulee kiinnittää huomiota myös lasten ja nuorten koti-, päiväkotij- ja kouluympäristön turvallisuuteen ja terveellisyyteen. Kuntakonsernin ja muiden kiinteistön omistajien tulee panostaa sisäilman laatuun, rakennusten peruskorjauksiin ja kunnossapitoon.

Toimenpiteet:

- Luonto- ja retkeilyreitit pidetään tarkoituksen mukaisessa kunnossa
- Liikenneympäristö ja liikenneväylät suunnitellaan ja rakennetaan turvallisiksi. Nykyiset liikennejärjestelyt alueella koulukeskus-kirjasto-nuorisotila-liikuntahalli tulisi muuttaa turvallisemmaksi liikkua
- Kestävää kehitystä edistetään soveltuvin toimenpitein
- Lähiliikuntapaikat pidetään kunnossa ja liikuntaesteet poistetaan, missä niitä havaitaan. Kulkuväylien esteettömät ratkaisut, jotka sopivat liikkumisrajoitteisille sekä myös lasten ja lastenrattaiden kanssa liikkuville, ovat hyviä kaikille
- Leikkikentät ja -puistot pidetään kunnossa, välineistöä huollatetaan ja tarkistukset tehdään säännöllisesti ja raporteissa ilmenevät epäkohdat korjataan viipymättä
- Koulujen ja päiväkodin pihojen viihtyvyyteen ja turvallisuuteen kiinnitetään edelleen huomiota ja vuosittaiset peruskorjaukset tehdään säännöllisesti

Nuoriso ja liikunta

Tavoitteena on lisätä yhteistyöllä voimavaroja nuorisotyöhön. Vireä harrastustoiminta antaa lapsille ja nuorille kehittävän ja myönteisen kasvuympäristön.

Toimenpiteet:

- Asianmukaisten nuoriso- ja liikuntatilojen kunnossapito säännöllisin peruskorjauksin ja huolloin; nuorisotila Etelävintti, liikuntahalli ja kuntosali, Kukkomaen kuntorata, keskusurheilukenttä, koulujen kentät, yleiset uimarannat, ladut, luontopolut, retkeilyreitit jne. Näin tuetaan harrastusmahdollisuuksia kuten hiihto, luistelu, pallopelit, yleisurheilu ja suunnistus
- Riittävä tuki ja avustaminen järjestöille, seuroille ja kulttuuritoimijoille nuoriso- ja liikuntapalveluiden järjestämiseen

- Hankintasopimuksen jatkaminen NuTu r.y:n (Savonlinnan seudun Nuorisotoiminnan Tuki r.y.) tai vastaavan kanssa nuorisotilan toiminnan vastaamisesta kolmena päivänä viikossa (ti-to)
- Osallistutaan kerhotoiminnan yleishankkeeseen (läänihallituksen osittain rahoittama) saaden samalla lisää toimintaresursseja
- Tuetaan korkeatasoista musiikin opiskelua Savonlinnan Musiikkiopiston oppilaspaikkamaksuilla, kannustetaan edelleen jo aktiivista bänditoimintaa. Musiikkia voi harrastaa myös kansalaisopistossa
- Yhteiskyytien järjestäminen nuorisotapahtumiin seutukunnissa
- Nuorten osallistumisen aktivointi ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen sekä tuki mm. ohjaamalla, neuvonnalla ja koulutuksella. Taataan nuorisovaltuustotoiminnan jatkuminen
- Verkostoyhteistyötä kehitetään mm. moniammatillisten ryhmien kanssa
- Osallistutaan seudullisesti järjestettävään etsivään työhön, jolla ehkäistään nuorten syrjäytymisuhkaa
- Riittävän, vähintään valtionosuuden oikeuttaman talousarvion budjetointi on toiminnan edellytys laadukkaille palveluille ja riittävälle ammattihenkilöstölle
- Kaikessa vapaa-aikatoimen palveluissa noudatetaan päihteettömyyttä

Kulttuuri

Tavoitteena on lasten ja nuorten tunne-elämän, itseilmaisun ja onnistumisen elämysten luominen kulttuurisin keinoin taiteen avulla. Kulttuuripalvelut ovat yhteiskunnan hyvinvointipalveluja. Palvelujen saavutettavuus lähiympäristössä tulisi olla mahdollisimman hyvä.

Toimenpiteet:

- Määrärahojen puitteissa pyritään järjestämään, lähinnä ostopalveluna, kulttuuritapahtumia kuten konsertteja, teatteriesityksiä, taidenäyttelyitä jne. Pyritään huomioimaan saavutettavuus myös sivukoulun ja sivukylien osalta esim. kuljetusavustuksin
- Kansalaisopisto tarjoaa myös nuoria kiinnostavia musiikki-, taide- ja käsityökursseja (esim. soitinmusiikki, kuvataide/käsityö, kudonta, metallilankapunonta, taonta)
- Kirjasto tukee lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla eri ikäkausille sopivaa kirjallisuutta ja av-materiaalia (cd, dvd, pc/musiikki, elokuvat, pelit) monipuolisesti sekä innostaa lapsia lukemaan (lukudiplomi, kesäkettudiplomi). Kirjasto tukee myös päivähoitoa ja kouluja lasten ja nuorten kirjallisuuden tunnetuksi tekemiseksi (kirjavinkkaus) sekä tarjoaa internet-palveluja tiedonhaun tueksi
- Lohilahden lainausaseman säilyttäminen koulun tilojen yhteydessä takaa kirjastokirjallisuuden saavutettavuuden kylällä

Seurakunta

Tavoitteena on olla vahvasti mukana lapsi-, perhe- ja nuorisotyössä. Toiminnassa pyritään luomaan lapsille ja nuorille sellaista kristillistä arvopohjaa, joka kestää maailman muutospaineissa. Lapsikaan ei jaksa, jos ei hänen perheensä jaksa. Siksi koko perheen tukeminen ja rohkaiseminen kasvatustyöhön on tärkeää.

Toimenpiteet:

- Seurakunnan työntekijät vierailevat päivähoitossa ja kouluissa

- Turvataan kerhotoiminnan jatkuvuus. Päiväkerhotyö tavoittaa hyvin alle kouluikäisiä lapsia ja heidän perheitään. Seurakunnan järjestämänä toimii lasten päiväkerhoja.
- Varhaisnuorisotyössä tarjotaan toimintaa 7-14 vuotiaille; leirit, kerhot, retket ym., jossa he voivat kokea olevansa hyväksytyjä omana itsenään (donkkis-tapahtumat)
- Turvataan riittävät resurssit lapsi- ja perhetyöhön, pyhäkoulutyöhön, varhaisnuorisotyöhön, rippikouluun ja tarvittaessa erityisnuorisotyöhön
- Järjestetään isoskoulutusta, diakonien perheleiri pidetään kesäisin
- Vertaisryhmänä kokoontuu päihdetyön ryhmä tehden yhteistyötä Savonlinnan A-Klinikan kanssa

Elinkeinoelämä

Tavoitteena huomion kiinnittäminen 20-25 vuotiaiden nuorten työelämän tutustumiseen tarjoamalla kesätyöpaikkoja ja muita työharjoittelupaikkoja mahdollisuuksien mukaan lisääntyvässä määrin. Luodaan mahdollisuus nuorille kokeilla käytännön yritystoimintaa. Kotiseudun tuntemus ja museotoimi tukee matkailu- ja elinkeinoelämää.

Toimenpiteet:

- Varataan riittävä määräraha 15-25 vuotiaiden koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistämiseen kuntakonsernin omissa kohteissa (työllistettävien määrä ollut n. 20), työllistämisaika 2-3 viikkoa/nuori
- Tuetaan yrityksiä nuorten 15-25 vuotiaiden työllistämiseksi maksamalla yritykselle tukiraha
- Sulkavan lukion oma yritys Lumo Oy (lukion monitaiturit) tukee lukiolaisten yrittäjäyyskasvatusta. Lumo Oy hoitaa soutu-majoitusta Sulkavan Suursoutujen aikaan vuokraamalla keskuskoulun luokkatiloja majoituskäyttöön ja koulun vieressä olevan leirintäalueen telttä-, asuntovaunu-/autopaikkoja niitä tarvitseville. Lumo Oy myös välittää majoituspaikkoja ja heille voi tarjota kohteita välitettäväksi soutuviikonlopun ajaksi
- Museo yms. matkailu-/historialliset kohteet tulee pitää asiallisessa kunnossa esittelyyn ja vierailuun.

Kolmas sektori

Tavoitteena on edistää lasten ja nuorten hyvinvointia tarjoamalla erilaisia tapahtumia yhteisvoimin; kunta, seurakunta, yhdistykset, järjestöt ja yksityiset palveluntuottajat. Sosiaalinen osallistuminen kohentaa terveyttä ja toimintakykyä, vaimentaa stressiä ja vähentää masennusta.

Toimenpiteet:

- Pyritään järjestämään erilaisia tapahtumia sekä harrastamahdollisuuksia. Esimerkkejä toimijoista ja toiminnoista:
 - Sulkavan 4H-yhdistyksen toiminnan aihepiirejä yhdistää käytännönläheisyys. Yleiskerhoja järjestetään Kaartilankoskella, Kaipolassa ja Lohilahdella, erikoiskerhona liikuntakerho Lohilahdella ja kokkikerho kirkonkylällä. Yli 18-vuotiaille suunnatut 4H-vaihto-ohjelmat tarjoavat mahdollisuuden unohtumattomaan matkaan maailmalle. 4H on myös mukana retkitoiminnassa
 - Sulkavan Urheilijat SU-41, Sulkavan Tarmo, Tunnilan Lento, Kaipolan Kiista, Sulkavan Naisvoimistelijat, Sulkavan Moottorikerho/Urheiluautoilijat, Lohikosken Kisa-Veikat ja Lohikosken Lohi järjestävät urheilutapahtumia, kisoja ja liikuntatapahtumia. Tapahtumien yhteydessä on usein näytöksiä
 - Sulkavan Vapa-Veikot järjestää uistelu- ja kalastuskilpailuja, kursseja sekä nuorisotoimintaa. Vapa-Veikoilla on myös oma nuorisosaosto. Vuosittain järjestettäviä tapahtumia on kesäisin uistelukilpailu sekä myöhäissyksyllä pidettävä Räntälohi-kilpailu
 - Vapaapalokuntanuoret kokoontuvat säännöllisesti viikkoharjoituksiin, lisäksi heillä on leiritoimintaa
 - Linnanvuoren Tähyilijät järjestävät partiotoimintaa viikkotoimintana, lisäksi retkiä, leiriä ja koulutusta
 - Lions Club tukee nuorten harrastustoimintaa
 - Kylätoimiyhdistykset järjestävät tapahtumia omilla kylillään
 - MLL Sulkavan yhdistys järjestää vuosittain Lysti Lauantain ja Perheen Päivän, antaa tukioppilaskoulutusta, toimittaa vauvakassit neuvolaan jakeluun vastasyntyneiden vauvojen äideille, ensimmäisellä luokalla olevat oppilaat saavat MLL:n jumppakassit syyslukukauden alussa ja pyöräilykypärät kevätlukukaudella